

دومین میزگرد مشترک روابط دوجانبه میان جمهوری اسلامی ایران و قرقیزستان صبح روز پنجشنبه مورخ ۸۲/۱/۲۱ با حضور جناب آقای معیری معاون پژوهشی وزارت امور خارجه و آقای قولوبایف معاون وزیر امور خارجه قرقیزستان و محققان و دست‌اندرکاران سیاسی اقتصادی فرهنگی دو کشور در محل وزارت امور خارجه قرقیزستان در بیشکک برگزار شد.

در ابتدا پیام آقای عسگر آیت‌ماتف وزیر امور خارجه قرقیزستان در خصوص این میزگرد توسط آقای قولوبایف معاون وزیر امور خارجه قرائت شد. وی با اشاره به اهمیت روابط دوجانبه از سال ۱۹۹۲ تاکنون اظهار داشت: ما در این ده سال با انباشت تجربه‌های گرانقیمت در ایجاد روابط مبتنی بر اصول عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر و احترام متقابل، توانستیم به پیشرفت‌های مهمی در توسعه همکاری‌ها دست یابیم. ما در بخش‌های مختلف دارای همکاری هستیم و بخصوص در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی دارای مواضع مشترک می‌باشیم. ما خواهان حل همه مناقشات در چارچوب مسالمت‌آمیز می‌باشیم. برگزاری میزگرد که در چارچوب تبیین همکاری‌های آینده صورت می‌گیرد فرصت خوبی برای مرور روابط گذشته و ایجاد چشم‌انداز مناسب همکاری‌ها به دست خواهد داد. وی در این پیام با ابراز خرسندی از برگزاری این میزگرد خواستار بهره‌برداری از این فرصت برای جمع‌بندی و بررسی روابط دوجانبه شد.

پس از آن جناب آقای معیری با ابراز رضایت از برگزاری این کنفرانس با اشاره به اشتراکات مواضع دو کشور در عرصه‌های بین‌المللی از برگزاری جلسات مشترک علمی به‌عنوان راهکارهای مناسب عملی ساختن پیشنهادهای رؤسای جمهور دو کشور نام بردند. ایشان ظرفیتهای زیاد همکاری میان دو کشور را زمینه ساز و تشویق‌کننده

گسترش همکاری‌ها میان دو کشور خوانده و خواستار افزایش این همکاری‌ها در همه ابعاد شدند. ایشان پس از آن به تشریح سیاست و مواضع جمهوری اسلامی ایران در خصوص بحران عراق و مسایل بین‌المللی پرداخته و اظهار داشتند که حادثه ۱۱ سپتامبر تهدیدها و فرصتهای جدیدی را در مقابل جامعه جهانی قرار داد و جهانیان را برای ساختن عصر جدیدی در امنیت جهانی دعوت نمود اما متأسفانه حاکم شدن منافع ملی آمریکا بر روند تحولات بین‌المللی فرصتهای به‌وجود آمده را از بین برد و تهدیدها را افزایش داد.

خانم بولجوارا وزیر فرهنگ و آموزش قرقیزستان با برشمردن همکاری‌های فرهنگی به‌عنوان عرصه پیشتاز در روابط دو کشور اظهار داشت قرقیزستان با توجه به تجارب مثبت ده سال همکاری فیما بین، جمهوری اسلامی ایران را به عنوان کشور دوستی می‌شناسد که در گستره آموزشی و فرهنگی کشورهای آسیای مرکزی حضور دارد و در بخشهای مربوط به آموزش و فرهنگ، شریک با اعتماد و باثبات می‌باشد. وی در ادامه خواستار بهره‌برداری از فرصتهای موجود و اجرای توافقات در زمینه تبادل استاد و دانشجو و شناسایی مدارک تحصیلی همدیگر شد. وی با اشاره به این که اساس و جنبه مثبت رویکردی کشورهای ما را اشتراک مواضع رؤسای جمهوری دو کشور در راستای احیای جاده ابریشم مندرج در دکترین عسگر آقایف «دیپلماسی جاده ابریشم» و ایده آقای خاتمی «گفتگوی تمدنها» (که از جانب سازمان ملل استقبال گردید و سال ۲۰۰۱ سال گفتگوی تمدنها اعلام گردید) می‌سازد از توسعه همکاری‌های آموزشی و فرهنگی به‌عنوان اهرمهای نیرومند احیای سابقه تاریخی دیالوگ نام برد.

وی همچنین گسترش شیوه ایرانی در قبال برخورد با روند جهانی شدن را با اهمیت خوانده به این دلیل که در این کشور نمایندگان مذاهب مختلف با احساس احترام نسبت به یکدیگر به سر می‌برند و دارای کلیساها، کنیسه‌ها، عبادت‌خانه‌ها و معابد خویش هستند که ما را به این نتیجه می‌رساند که تسامح و رعایت حقوق بشری حرف بیهوده‌ای نیست و من فکر می‌کنم که این امر تنها یک اتفاق نبوده که ایران در دهساله آخر یکی از مبتکرین «گفتگوی تمدن‌ها» در سطح بین‌المللی گردید. در این میان، راه سوم ایرانی یکی از جذاب‌ترین پاسخها به سؤالات فلسفی بشر امروز می‌باشد چرا که آن مبتنی بر ارزشهای معنوی می‌باشد. وی با اشاره به همکاری‌های بین دانشگاه‌های قرقیزستان و مؤسسات پژوهشی ایرانی و توجه این دانشگاهها به

گسترش زبان فارسی و توافقاتی که در سفر اخیر نامبرده به ایران با همتایان ایرانی خود انجام داد، از توجه مقامات ایرانی به این امر تشکر نموده و آن را نشانه مهم اراده دو کشور برای فعال سازی تلاشهای مشترک دانست.

جناب آقای باقری سفیر جمهوری اسلامی ایران در بیشکک نیز با اشاره به روند تحولات جهانی و جهانی شدن علم و اندیشه، چارچوبها و شاخصه‌های سابق را در تحلیل و همکاری‌های فی‌مابین کافی ندانستند. ایشان با تأکید بر این که یکی از اولیتهای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، منطقه آسیای مرکزی است خواستار افزایش همکاری‌های دوجانبه بخصوص در بخش اقتصادی شدند.

آقای قولوبایف معاون وزیر امور خارجه قرقیزستان در این جلسه با اشاره به روابط روبه گسترش فی‌مابین از امضای ۶۹ سند همکاری میان دو کشور خبر داد و روابط صمیمانه رؤسای جمهور دو کشور را از مهمترین دلایل این همکاری‌ها خواند. وی در ادامه برگزاری کمیسیونهای مشترک میان دو کشور و اعطای اعتبار یک میلیون دلاری بلاعوض به قرقیزستان از سوی جمهوری اسلامی ایران را از نمونه‌های فعال روابط روبه گسترش خواند. وی با تأکید بر این که هیچ اختلاف سیاسی میان دو کشور وجود ندارد و منافع دو کشور بخصوص در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی مکمل فعالیت‌های یکدیگر است از دو دکترین مشابه در عرصه سیاست خارجی دو کشور یعنی گفتگوی تمدنها و دیپلماسی جاده ابریشم به عنوان تئوری‌های دارای هماهنگی کامل یاد کرد.

وی در ادامه با اظهار نگرانی از کاهش توجه جامعه جهانی به مسئله افغانستان، ادامه این امر را دارای پیامدهای نامطلوب برای منطقه دانست. وی همچنین با اشاره به مواضع کشورش در خصوص بحران عراق، از حل و فصل این بحران در چارچوب سازمان ملل حمایت نمود.

آقای سجادپور مدیرکل دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی نیز در این جلسه با ارائه تحلیلی از وضعیت بین‌المللی و منطقه‌ای به تأثیر مسایل موجود در منطقه و بین‌الملل بر روابط میان دو کشور پرداخته و اظهار داشتند به‌رغم سختی‌ها و فشارهایی که در حال حاضر در جهان و منطقه وجود دارد همگی و از جمله دو ملت مهم ایران و قرقیزی می‌توانند در بهبود شرایط و سوق دادن اوضاع به سمت بهتر، اثرگذار باشند. در اوضاع کنونی در عرصه‌های بین‌المللی و

منطقه‌ای، ایران و قرقیزستان می‌توانند اولاً همکاری بیشتری در روابط دوجانبه و چندجانبه به قصد کاهش بحرانهای منطقه‌ای بین‌المللی انجام دهند. در شرایط بحرانی و سخت، کشورها باید با هم در ارتباط و تماس بیشتر باشند. تجربه گذشته دو کشور، مخصوصاً در بحران افغانستان نشان داده است که دو کشور ایران و قرقیزستان می‌توانند از طریق همکاری با هم، به دیگران کمک کنند. ثانیاً، ایران و قرقیزستان می‌توانند در شناخت و پیش‌بینی وضعیت جهانی با هم همکاری فکری و علمی بیشتری داشته باشند و شرایط منطقه‌ای و جهانی را با هم به‌طرز دقیق‌تر و تحلیلی‌تر مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. تحلیل دنیای پیچیده امروز - نیاز به ابزارهای تحلیلی نوین، کارا، منعطف و چندجانبه دارد.

ثالثاً، به‌رغم همه مشکلات نباید فراموش کرد که جهان سخت‌نیازمند ایده‌های نوین و سازنده است. جهان را فقط توپها و تانکها نمی‌سازند حتی به راه انداختن توپها نیازمند ایده‌هایی است که خشونت را تقدیس کنند. ایده‌ها نقشی بس کلیدی و سازنده دارند به همان گونه که ایده‌های مخرب، اثرات مخرب دارند. ایده‌های مثبت و سازنده می‌توانند جهان را به سمت بهتری سوق دهند. ایران و قرقیزستان در سالهای گذشته با عرضه ایده‌های جهانی ثابت کردند که برای عرضه ایده مثبت، ضروری نیست که قدرت نظامی بزرگی داشت بلکه ایده‌ها باید بزرگ باشند ایده‌های بزرگ می‌توانند جهانی شوند و می‌توانند جهانی جدید را بسازند که در آن جنگ و خشونت جای خود را به صلح و صفا دهد.

جلسات این میزگرد در دو بخش صبح و ظهر ادامه یافت در سخنرانی‌های محققان در صبح، به مسایل مختلف از قبیل مشکلات و دورنمای روابط اقتصادی در قالب کمیسیون مشترک، زمینه‌های همکاری دو کشور در بازسازی افغانستان، همکاری‌های اقتصادی و جلب سرمایه‌گذاری، سیاست خارجی دو کشور در آسیای مرکزی و تحلیل شرایط منطقه‌ای بین‌المللی و تأثیر آن بر روابط میان دو کشور اشاره شد که مورد توجه حضار قرار گرفت. جلسه بعداز ظهر نیز به کار خود با سخنرانی‌های محققان مدعو در خصوص همکاری‌های اسنادی میان دو کشور، منافع و استراتژی‌های مشترک ایران و قرقیزستان، ریشه‌های مشترک تاریخی میان ایران و قرقیزستان، تلاش‌های قرقیزستان برای جلب سرمایه‌گذاری خارجی و همکاری‌های سیاسی امنیتی ایران با قرقیزستان در عرصه منطقه‌ای ادامه یافت.

آقای شجاعی رئیس اداره اسناد و تحقیقات در این میزگرد با اشاره به روابط دوجانبه در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی، اظهار داشت که تاکنون ۶۱ سند شامل اعلامیه‌ها، یادداشت تفاهم‌ها، موافقتنامه‌ها و بیانیه‌های فی‌مابین به امضا رسیده است. وی سپس با اشاره به نامگذاری سال جدید میلادی به عنوان بزرگداشت ۲۲۰۰ مین سال دولتداری قرقیزستان آمادگی اداره تحت امر خود را مبنی بر چاپ کتب مشترک و انجام تحقیقات مشترک اعلام نمود. در همین راستا قرار است دو نفر برای تحقیق در منابع فارسی ایرانی در خصوص تاریخ قرقیزستان به ایران دعوت شوند.

آقای سیدرسول موسوی رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک و مرکز مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز نیز با اشاره به اهداف سیاست خارجی کشورها، و مشترکات موجود در میان دو کشور، آن را برای تعمیق روابط دوجانبه اثرگذار دانست.

سخنران بعدی آقای بهروز معاون مدیرکل کشورهای مشترک‌المنافع وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به تشریح سیاست ایران در قبال آسیای مرکزی و قفقاز پرداخت و عملکرد جمهوری اسلامی ایران در این ده سال را روشن دانست. وی با اشاره به دیدگاه همکاری‌جویانه میان مقامات دو کشور از همکاری‌ها و مواضع مشترک در صحنه بین‌المللی مانند حمایت از ایده‌گفتگوی تمدنها از سوی قرقیزستان و حمایت از ایده سال دولتداری قرقیزها و سال کوهستان از سوی جمهوری اسلامی ایران به عنوان نماد همکاری‌های دوستانه نام بردند.

آقای کاملبایف رئیس آکادمی تحقیقات دیپلماتیک نیز در این میزگرد با اشاره به روند همکاری‌ها اظهار امیدواری کرد که همکاری‌های دو مؤسسه دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی و آکادمی تحقیقات دیپلماتیک در جهت منافع همدیگر تحقق یابد.

نماینده وزارت تجارت خارجی قرقیزستان نیز با اشاره به پتانسیلهای همکاری در باسازای افغانستان خواهان استفاده از ظرفیتهای موجود دو کشور در این عرصه شد. وی سپس به زمینه‌های همکاری مانند تأمین انرژی، تأمین مایحتاج مربوط به باسازای ساختمانی افغانستان، باسازای سیستم بهداشتی، کمک در جایگزینی کشت خشخاش و استفاده از ظرفیت خالی کارخانه‌های صنعتی این کشور و گرفتن سفارش از سوی افغانستان اشاره نمود.

معاون وزیر حمل و نقل به عنوان نماینده این وزارتخانه در این میزگرد با اشاره به صادرات و واردات دو کشور به مشکلات موجود در روابط میان دو کشور اشاره کرده و خواهان اجرای مفاد کمیسیون مشترک گردید. وی با بیان این که اجرای مفاد کمیسیونهای مشترک سابق به عنوان دستورالعمل جدی قرقیزستان قرار دارد اجرای آن را از راههای تقویت روابط میان دو کشور نام برده و از اجرا نشدن بعضی از این مفاد اظهار تأسف نمود.

آقای آوازبايف کارشناس دبیرخانه جذب سرمایه گذاری های خارجی نیز در این اجلاس با ارائه شمائی از وضعیت و شرایط موجود در بخش جذب سرمایه گذاری از سرمایه گذاران ایرانی دعوت نمود که در اقتصاد قرقیزستان سهم گرفته و سرمایه گذاری نمایند. وی سپس امکان همکاری های چندجانبه در چارچوب سازمانهای منطقه ای مانند اکو را مورد توجه قرار داده و گفت با توجه به ظرفیتهای بالای ایران در چارچوب اکو، می توانیم فعالانه به صورت مشترک همکاری هایمان را پیگیری کنیم.

آقای ازوبیکف کارشناس دفتر تحقیقات استراتژیک وابسته به ریاست جمهوری قرقیزستان نیز با اشاره به مسایل و مشکلات منطقه ای در آسیای مرکزی و اهمیت موقعیت جمهوری اسلامی ایران در منطقه، خواستار همکاری و مشارکت ایران در چارچوبهای امنیتی منطقه ای مانند شانگهای شد. وی همچنین بر ادامه رایزنی های کارشناسان علمی پژوهشی دو کشور در جهت تبادل تجربیات و اطلاعات تأکید کرد.

با توجه به اهداف برگزاری این میزگرد که در آشنایی محققان و نخبگان علمی سیاسی دو کشور برای تبادل نظر بیشتر، بررسی وضعیت روابط میان دو کشور و تولید ادبیات سیاسی در خصوص روابط دو کشور نهفته است، این میزگرد توانسته به این اهداف دست یابد.

اجلاس با قرائت شعری از حافظ شیرازی توسط آقای سجادپور خاتمه یافت.

در پایان، پروتکل همکاری های پژوهشی آموزشی میان دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی و آکادمی تحقیقات دیپلماتیک قرقیزستان به امضای آقای دکتر سجادپور مدیرکل این دفتر و آقای کاملبایف رئیس این آکادمی رسید.

رضا میاندره

سفارت جمهوری اسلامی ایران - بیشکک